

ELÄMÄ ILMAN VÄKIVALTA ON JOKAISEN NAISEN PERUSOIKEUS

KESKISUOMALAINEN 25.11. 2008, s. 13

VIERAILIJA Nicole Kidman

Joka kolmas nainen maailmassa kokee ahdistelua ja väkivaltaa elämänsä aikana. Se on pöyristyttävä ihmisoikeusloukkaus, joka kuuluu aikamme näkymättömiin ja väheksytyihin vitsauksiin.

Ajatelkaa nyt: ihminen altistuu vaaralle vain siksi, että hän on nainen tai tyttö.

Yhtä lailla järkyttää se, että liian moni ihminen - kaduilla ja vallan käytävillä - pitää naisiin kohdistuvaa väkivaltaa väistämättömänä.

Asenteita on muutettava: naisiin kohdistuva väkivalta on tunnustettava ihmisoikeusloukkaukseksi, johon on reagoitava. Perheväkivalta, sodassa tapahtuva raiskaus tai sukuelinten silpomisen ja lapsiavioliiton kaltaiset käytännöt ovat rikoksia, joita ei voida suvaita. Naisiin kohdistuvaan väkivaltaan tulee kaikkialla vastata lain täydellä voimalla.

Ryhdyin YK:N naistenrahaston Unifemin hyvän tahdon lähettilääksi vahvistaakseni väkivallan ja ahdistelun kohteeksi joutuneiden naisten ja tyttöjen ääntä. Yhä useammassa maissa naiset kieltäytyvät passiivisen uhrin roolista. He järjestäytyvät, avaavat suunsa, vaativat vastuullisuutta ja toimintaa sanoen "ei" sukupuoleen perustuvalla väkivallalla.

Asia kuuluu kaikille. Marraskuun 25. päivä on omistettu naisiin kohdistuvan väkivallan vastustamiselle, ja Unifem käynnisti sen tiimoilta vuosi sitten internetissä nimenkeräyskampanjan Say NO to Violence against Women (Sano EI naisiin kohdistuvalla väkivallalle).

Nimiä on kertynyt vuodessa liki miljoona kaikilta maailman kolkilta.

Järjestöjä on mukana reilut 200, ja yli 50 maasta on saatu presidentin tai hallituksen ministerin allekirjoitus.

Tapasin hiljan New Yorkissa kaksi sankaritarta, jotka sanoivat kuuluvasti ja voitokkaasti "ei". Jemeniläinen Nujood Ali, 10, pääsi irti pakkoavioliitosta rohkean asianajajansa Shada Nasserin avustamana. Yhdeksänvuotiaana naitettu Nujood sai kyllikseen raiskauksista ja pahoinpitelystä ja juoksi oikeustalolle pyytämään apua.

Kymmenillä tuhansilla muilla liian varhain naitetuilla tytöillä ei ole yhtä hyvä onni kuin Nujoodilla, joka löysi tuekseen ihmisoikeuskysymyksiin erikoistuneen Shadan.

Tapaus pääsi historiaan huhtikuussa, kun Nujood sai avioeron ja palkittiin rohkeudestaan ihmisoikeuksiensa puolustamisessa.

Nujood on nyt palannut kouluun. Tulevaisuudensuunnitelmia kysyttäessä hän vastaa: "Haluan juristiksi."

Kosovossa kuuntelin monia naisia, jotka olivat joutuneet maansa selkkauksissa sotilaiden raajan seksuaalisen väkivallan uhreiksi. Heidän kertomuksensa olivat kuin tämän päivän lehtiotsikoista. Seksuaalinen väkivalta on sota-ase ja terrorin väline, joka särkee naisten ja miesten elämän, hajottaa yhteisöt ja ajaa naiset pakoon kotoaan. Silti sodan ajan seksuaalisesta väkivallasta on vaiettu aivan liian pitkään.

Kesäkuussa YK:n turvallisuusneuvosto reagoi tuon hiljaisuuden painoon ja hyväksyi yksimielisesti päätöslauselman 1820. Se tunnustaa suoraan, ettei voi olla rauhaa eikä turvallisuutta niin kauan kuin yhteisöt elävät seksuaalisen terrorin varjossa.

Päätöslauselma vaatii konfliktin kaikilta osapuolilta lisää ponnisteluja tyttöjen ja naisten suojelemiseksi tahallisilta hyökkäyksiltä. Naisiin kohdistuvan väkivallan lopettamisesta on selvästi tulossa valtioiden ja YK:n kaltaisten tärkeiden järjestöjen kärkitavoite.

Unifem ja YK:n pääsihteeri vetoavat tuen lisäämiseksi YK-rahastolle, joka auttaa kehitysmaiden järjestöjä ratkomaan käytännön ongelmia.

Rahasto on edistänyt ihmiskaupan vastaista työtä Ukrainassa, tukenut perheväkivallan uhreja Haitissa ja auttanut sodan repimää Liberiaa uuden raikausta koskevan lainsäädännön toimeenpanossa.

Nämä ja monet muut hankkeet eri puolilla maailmaa osoittavat, että naisiin kohdistuva väkivalta on ratkaistavissa oleva ongelma. Sitoutuminen ja voimavarat antavat muutokselle mahdollisuuden: politiikkaa voidaan uudistaa, palveluja järjestää ja tuomareita sekä poliiseja kouluttaa.

Tämän vuoden marraskuun 25. päivänä kannustamme valtioita täyttämään sitoumuksensa. Rohkaisemme miehiä ja naisia osallistumaan naisiin kohdistuvan väkivallan hävittämiseen yhteisöstään ja patistamaan päättäjiään tekoihin.

Elämä ilman väkivaltaa on jokaisen naisen oikeus.

Nicole Kidman on kuuluisa australialainen näyttelijätär, joka toimii YK:n naisten kehitysrahaston Unifemin hyvän tahdon lähettiläänä. Artikkelin välitti uutistoimisto IPS.